

Kodittomia seuroja ja muita kuntaliitosten kummajaisia

YPJ, Kauhava, PattU, Raahe, Jymy, Seinäjoki... pesäpallopiirejä pitkin kesää huvittaneet seuranimet ovat kaikki kuntaliitosten tulosta. Ylihärmä liitettiin Kauhavaan ja Nurmo Seinäjokeen vuonna 2009. Pattijoen kunnan taival päättyi jo vuonna 2003, jolloin ikivanhan Salon pitäjän perillinen Pattijoen kunta liitettiin viereiseen Raahan kaupunkiin. Kuntaliitoksissa vanhojen kunnan nimien lisäksi on katoamassa seurojen ja yhdistysten nimiä. Seurat ja yhdistykset tehtiin aikoinaan suuren innostuksen vallassa edistämään oman kunnan yhteisiä rientoja. Kuntaliitoksissa kuntaidentiteetistä ei paljoa keskustella eikä paikallisuuteen perustuvalla yhdessä tekemiselle liiemmästi arvoa anneta. Kukaan ei myöskään tiedä, kuinka yhteisöllisyyden käy. Katoaako yhdessä tekemisen voima? Liitoskunnat yrittävät luoda uskoa kuntaa laajempaan alueeseen, mutta helppoa se ei ole.

Kustannukset, talous, säästöt ja raha ovat tuttuja sanoja kuntaliitoskeskusteluista. Markkina-arvo, sponsorituki, menestyminen ja raha liittyvät myös urheiluun. Raha ei kuuntele aatteen ääntä, ellei ole pakko. Urheiluseurojen nimissä on kyse rahasta, seurojen markkina-arvosta, pyrkimyksestä uuteen alueellisuuteen. Uudet isäntäkunnat ja rahoittajat haluavat markkinoida itseään perinteisten seuranimien ja maineen kustannuksella.

Pesäpallo ei tietenkään ole ainoa laji, jossa markkinat lyövät yli paikallisuuden, ja jossa raha haastaa yhteisöllisyyden hengen. Lentopal-

loliigassa esimerkiksi pelaavat tällä hetkellä Team Lakkapää ja Liiga-Riento. Perinteinen joensuulainen työväen urheiluseura Mutalan Riento on hävittänyt nimestään kaupunginosan nimen ja tuloluetteloista löytyy nimi Liiga-Riento, Joensuu. Lakkapää pelasi liigaa vielä kaudella 2010–2011 nimellä Perungan Pojat, koska sen kotipaikka on Rovaniemen Perunkjärven kylä. Seuran nykyinen pääsponsorin J & J Lakkapää Oy on kuitenkin tukensa vastineeksi halunnut kohottaa mainosarvonsa äärimmilleen. Eikä ilmiö ole uusi. Koripalloa seuraavat muistanevat Team Componentan, joka syntyi kun Teräsyhtiö Componenta osti 1990-luvun lopulla Karkkilasta Högforsin valimon ja Karkkilan Urheilijat Hööki sai uuden sponsorin. Jalkapallo- ja jääkiekkoharrastajien mieleen tulevat Upon Pallon ja Rosenlewin Urheilijat. Upo ryhtyi vuonna 1963 tukemaan Lahden Pallo-Miesten jalkapallojoukkuetta edellytyksellä, että nimi muuttuu Upon Palloksi. Rosenlewin Urheilijat-38 oli puolestaan porilaisen suuryrityksen oma seura.

Mutta eivät kaikki seurat ole paikallisia juuriaan hylänneet. Koskenkorvan Urheilijat on edelleen kiinni Ilmajoen Koskenkorvan kylässä ja Viinijärven Urheilijat Liperin Viinijärvellä. Viipurin Urheilijat on yhä olemassa, vaikka Viipuri ei ole kuulunut Suomeen kymmeneen vuosiin. Seura kertoo kunnioittavansa karjalaista perintöään, joka on siis katsottu arvokkaammaksi kuin nykyinen kotipaikka Helsinki.

Urheiluseuran kotipaikka on monella tapaa

menettänyt merkityksensä, sillä ei huippujoukkueissa enää kotikylän tyttöjä ja poikia pelaa. Rahalla saa menestystä ja menestys houkuttelee katsojia. Kannattajilla ja sponsoreilla ei välttämättä ole mitään yhteyttä seurojen kotipaikkakunnille. Eroja kannattajien välillä näyttää silti olevan. Kun Jokeri-kannattajat tuhrivat HIFK:n mainoksia ja pilkkasivat seuraa ruotsinkielisyydestä, Jokeri-johdon mukaan syyte piti osoittaa Jokereiden maalaiskannattajiin, jotka eivät Helsingin kaksikielisyyttä ymmärtäneet.

Paikallidentiteetin merkitys on yllättänyt monet päättäjät: Jarkko Nieminen on jokaisessa lehtijutussa takuuvarmasti maskulainen ja muuallakin oman kylän ja kunnan urheilijat nousevat suosikeiksi. Tämän ovat havainneet myös kuntauudistuksen ajajat. Kotiseutuajattelulle on syntynyt uutta tarvetta, minkä vuoksi paikallisuuden, paikallidentiteetin ja yhteisöllisyyden ituja yritetään kasvattaa myös liitoskunnissa. Kotiseutu halutaan kuitenkin erottaa siihen liitetystä historia- ja muistelupainotteisesta vanhan säilyttämisestä ja sen sijaan painotetaan yhdessä tekemistä. Näin kuntauudistajat tavoittelevat samaa paikallisen aloitteellisuuden, toimintakykyisyyden ja innovatiivisuuden aaltoa kuin pienten kuntien synnyinaikana sata vuotta sitten ilmeni.

Onneksi meillä on Vimpelin Veto ja Sotkamon Jymy. Vimpelistä on tullut suomalaisen maaseudun suurseura. Vimpeliä pidettiin kymmenen vuotta sitten liian pienenä paikkakuntana pääsarjatason kilpaurheiluun. Seura oli vaikeuksissa, mutta kannattajat keräsivät rahaa ja talkoilivat taloutta kuntoon. Nyt Saarikentälle kertyy väkeä enemmän kuin kunnassa on asukkaita. Vimpeli merkitsee yhtä aikaa vahvaa paikallista identiteettiä, maaseutua ja periksiantamattomuutta. Myös Sotkamon Jymy on enemmän kuin pelkkä seura. Kun Jymyn pelaajat laulavat kultamitalit kaulassa kurkku suorana ja ylpeänä Nälkämaan laulua, lauluun yhtyy puoli Suomea: "Meidän on uudesta luotava maa, raukat vaan menköhöt merten taa!"

